

astumist oli ta tava aega Viljandi maakoguduse õpetaja. Tema jutlusi suuldi nit siin fui seal hea meelega; omas olekus oli ta awa!if ja lihtne ja wõttis Gestirahwa edenemisest rõõmuga osa. Ka oli ta suur laulu ja muusika sõber. Viimisel ajal oli ta Gestifeelse sirilu lauluraamatu parandamise kommissioni esimees ja tegi selleks kallal elavalt ja hoolega tööd, tunni see trülist ilmus. Tema lahke ja pehme viis wõttis ta loolilaste südamed, nagu nende riidade sirjutaja ise omast nägemisest wõib tunnistada. Tema mälestus lestu edasi õnnistuses! — 21. veebruaril pühitseti igal pool Venemaal Vene sirjanitu **Gogoli** 50-aastast surmapäewa, iseäranis loolides läetti õpilastele Gogoli elulugu ja sirjatõõde tähtsus jutustada ja tema sirjatõõsid ette lugeda. Teine niisugune püha oli **Shukowsky** 50-aastane surmapäew 23. aprillil (11. apr.). See viimane elas omal ajal ta Jurjewis (Tartus) ja ei olnud siinse ringfondadele mitte tundmata. Shukowsky oli laulik ja oma tõigete läbi wõõroosi keelest tuntud ja lugu peetud. Iseäranis waimustawad on tema luuletused Keisri enese ja tema perelonna liigete kohta.

— 13. Märt sil suri Lõuna-Ahwrika teemantite-suningas Cecil Rhodes' ära. Arvatalse, et fui ta kolm aastatwarem oleks ära surnud, siis ebat Ahwrika sõda oleks tulemata jäänud. Osawa äriajamise läbi sai ta peagi ristlasse meheks. Oma ristluse läbi sai Rhodes Kapimaa parlamenti liitsmets ja viimatis ministrite esimeheks. Nõnda seisiks politikaliks ja rahaliks wõdim ühe mehe läes. Ingliste valitsus seisiks Rhodesi selja taga. Rhodes lühitas aastal 1893 inglasted musta meeste vastu sõdima; need wõideti ära ja maa sai Ingliste omanduselt. Rhodes hoiati „Lõuna-Ahwrika Napoleoniks“ nimetamia. Boeride wabariigid olid tal tõulis ees, fest nod lahutusivad Inglismaa päralt olewaid maaajagusid teine teiselt, ja pealegi oli Transvaalis suur tullosaats ees votamas. Sõda algas. Rhodes lootis üht suurt wabariili Lõuna-Ahwrikas asutada ja ise selle wabariigi esimeheks saada. Boeride wabadusearmastus ajas sõit tema plaanid nurja ja ta wajus surmawolda enne, fui boerid inglastega tolltu tulasiwad. — 2. aprillil sell 1 lõunajal läbis ohvitseri ülitonnas olev turjategija, kes mitte sõjavääse seisustest ei ole, 4 punkt revalvrist sisimeste asjade ministri, jäätgermeistri **Sipjagini** peale. Kals suuli trebwasiwad ministrit nii ras-teste, et ta tunni aja pärast suri. Tema asemel määratati

sekretär von Blehwe. Sipjagini tegewusel ilmu siwad mit-med seadusid, mis maa oma walitsuste tegewuse piirid kitsamaks tegi wad, ja mitmed tubermangud kõwema politsei üleraamatuse ja walwamise alla paniwad. — **Martiniko** ja **Mintsendi** saare peal oli aprilli luus suur tulepurustamine ühes maa-wärisemisega. Onnetus oli otsata suur. Eigi 30 tuhat inimest sai surma ja mere peal põles umbes 19 laeva ära. Hirmu pärast on palju inimest üödrameeliselt läinud. Selle suure ja hirmsa sündmuse ajal olewat Itaalias ja Wesuuw rahutumals läinud. Kesk wõib nüüd veel selle üle tahe wahel olla, et Soodoma ja Komorra linnade hävitamise lugu tödeste on sündinud. Hirmus teadmine, fui emalene maa jalgade al enam kindel ja rabul ei ole! Nõõmustagu, kellel õnnets on Läänenmere saldal ebt Emajõe üäres elada! — **Poltawa** ja **Harjow** i tubermangudes tungisivad talupojad palju-des lohtades mõisate lassale ja tegi wad nende tagawara aidad tühjals, mille läbi mõisad suurt tahju sai wad. Mässajad wõeti vastutamise alla, aga ta wallawalitsused peawad aru andma, fest et nad oma nubtluse wääriliste hooletuse läbi rahutuse laialt lagunemist talupoegade keskel edendasiwad. Rahutused töösiwad üleskihutajate läbi, kes rahvale walekuulutusti ette lugesi wad ja neid selle läbi efsita- siwad. — Üliõpilaste rahutused tegi wad riigivalitsusele suuri waewa ja murret ja mõddalänud aastal. Rahwahariduse minister **Vannowsky** pani oma ameti maha ja tema asemel astus ammetisse **Saenger**. Viimise tegewusest ei wõi veel midagi ütelda. Oeldalisse, et tema wabameeliline on ja sõrge haridusega. Andlu Jumal, et tal forda lähev Venemaa hariduse ja kooli laeva nõnda juhtida, et rahutumad meeled rahule jääwad ja sõrget riigiammetnissu hariduse tööd hõllawad aitama. Ränk on see töö ja ei wõi mitte muidu forda minna ja tehtud saada, fui kõitide haridussõprade toetamisel. Koolitöö edeneb ainult rahus. Kus rahwas hõllab mässama, lõil õnn seal peab laduma.

Transvaali werine sõda jõuudis mai suul s. a 32 tunise wältuse järele, lõpule. Rats wabariisi — Oranje ja Transvaal on täitja laastatud ja boeride elumajad tuhabunnitutes muudetud. Luhanded miljonid rublad tulutati Ingliste poolt, et boerisid oma alla rusuda. Kui palju perelondasid nutab nüüd Inglismaal oma isastid